

Nr 16.

Ankom till Riksdagens kansli den 19 juni 1914 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Skramstad nr 1 m. m. i Kalmar län.

(1:a Avd.)

I en till riksdagen den 1 maj 1914 avlåten, till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad proposition, nr 19, har Kungl. Maj:t under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen medgiva, att de till förra överstlöjtnantbostället 1 mantal Skramstad nr 1 m. m. i Gamleby och Lofta socknar av Kalmar län hörande lägenheterna Gröningsäng nr 1 eller Källhagen och Åsäng nr 1 i Lofta socken må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från egendomen upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i kungl. brevet till domänstyrelsen samma dag meddelade närmare bestämmelser i fråga om tillämpningen av berörda grunder.

I detta ärende har departementschefen till berörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Vid en år 1912 hållen arrendeuppskattningsförrättning å de för statsverkets räkning till den 14 mars 1915 gemensamt utarrenderade förra överstlöjtnantboställena 1 mantal Skramstad nr 1 med därtill hörande lägenheterna Skorpetorp nr 1 och Övra Skramstad nr 2 i Gamleby socken ävensom Gröningsäng nr 1 och Åsäng nr 1 i Lofta

socken samt 1 mantal Lida nr 1 med därtill hävdade lägenheterna Löta nr 1 och 2 i Gamleby socken av Kalmar län, vilka egendomar nu lämna 2,000 kronor i årligt arrende, hava uppskattningsmännen väckt förslag om upplåtande av lägenheter från förstnämnda egendom.

I skrivelse den 20 februari 1914 har domänstyrelsen underställt det väckta förslaget Kungl. Maj:ts prövning och därvid överlämnat instrumentet över berörda förrättning jämte därtill hörande handlingar, däribland en av tillförordnade extra lantmätaren Petrus Möller år 1911 över egendomarna upprättad karta med beskrivning, infordrat yttrande av lantmäteristyrelsen samt, med anledning av vad sistbemälda ämbetsverk erinrat, av Möller upprättad ny ägobeskrivning över lägenheterna Gröningsäng och Åsäng.

Av uppskattningsinstrumentet efter däri vidtagna ändringar till följd av ändringarna i arealen enligt sistberörda ägobeskrivning samt av övriga handlingar inhämtas, bland annat, följande.

Ifrågavarande bägge egendomar, som äro belägna omkring 3 kilometer från Gamleby köping, innehålla en sammanlagd areal av 192 hektar 3.9 ar.

Lägenheten Gröningsäng, som omfattar å kartan ägofigurerna nr 243—304, 306, av 308, 309—324, 325—328 och innehåller en areal av 22 hektar 39.7 ar, därav 9 hektar 50.5 ar åker, 62.8 ar äng, 11 hektar 69.4 ar avrösningsjord och 57 ar impediment, brukas såsom torp under benämning Källhagen samt är bebyggd med kronan tillhöriga hus. Nuvarande torparen därå Axel Karlsson, som innehaft torpet under 8 år och väl skött detsamma, har anmält sig som spekulant å detsamma. Uppskattningsmännen hava föreslagit, att nämnda torp måtte avsöndras och hembjudas Karlsson, som ej äger annan fastighet, till inköp för en köpeskillning, motsvarande torpet åsatt saluvärde av 7,174 kronor 88 öre, därav 1,175 kronor 20 öre för växande skog. Torpet har arrendevärderats till 285 kronor.

Däremot hava uppskattningsmännen ej kunnat tillstyrka, att samme Karlsson även skulle få, såsom han i sin förberörda ansökning ifrågasatt, köpa lägenheten Åsäng, vilken är obebyggd och avlägset belägen från Källhagen invid Hässelsta by, utan ansett fördelaktigast för kronan, att Åsäng, som arrenderats av hemmansägaren A. Hägge i Hässelsta, försäljes för sig med det därtill enligt ägobeskrivningen hörande område, som å kartan omfattar ägofigurerna nr 1 med röd färgbeteckning samt nr 329—336 om tillhoppa 2 hektar 35 ar, därav 2 hektar 18.8 ar åker, 2 ar äng, 7 ar avrösningsjord och 7.2 ar impediment. Denna lägenhet

har saluvärderats till 1,861 kronor 80 öre och åsatts ett arrendevärde av 100 kronor.

Anledning att föreslå flera avsöndringar till försäljning hava uppskattningsmännen ansett ej förefinnas. Vad särskilt beträffade lägenheterna Löta nr 1 och 2, som äro obebyggda, borde de enligt uppskattningsmännens mening bibehållas åt hemmanet Lida, belägna som de vore i närheten av sagda hemman, vilket behövde den lägenheterna tillhörande utmarken till bete.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet har biträtt uppskattningsmännens förslag och hemställt, att torpet Källhagen måtte upplåtas enligt kungörelsen om egnahemsupplåtelser från kronoegendomar samt att lägenheten Åsäng måtte försäljas å offentlig auktion.

Lägenheterna Gröningsäng eller Källhagen samt Åsäng utgöras var för sig av särskilda fastigheter med bestämda ägoområden, varför någon åtgärd för deras skiljande från arrendeegendomen i övrigt ej erfordras.

Domänstyrelsen har ej haft annat att erinra mot den föreslagna upplåtelsen än att styrelsen ej kunnat finna något skäl för att ej utbjuda lägenheten Åsäng till eget hem.

För egen del biträder jag domänstyrelsens förslag.»

Utskottet, som icke haft skäl till erinran mot ifrågavarande framställning, hemställer alltså,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 16 juni 1914.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.

Närvarande: se utlåtande nr 17.
